

Informe de l'Observatori de les Discriminacions a Barcelona 2020

Versió en Lectura Fàcil

Taula de continguts

Informe de l'Observatori de les Discriminacions a Barcelona.....	5
Què és?.....	5
Qui l'impulsa?.....	5
Com s'ha elaborat?	5
Què és la discriminació?.....	7
Quin efecte ha tingut la covid-19 en les discriminacions?	9
Resultats de l'informe.....	10
A qui es discrimina?	10
Qui discrimina?.....	11
On es discrimina?.....	12
Per quins motius es discrimina?	14
Racisme i xenofòbia:	
més casos comesos per particulars	15
LGTBI-fòbia: augmenta l'assetjament veïnal	16
Discapacitat: més discriminacions a l'espai públic.....	17
Discriminacions lingüístiques:	
més casos en comerços i mercats.....	18
Salut: clar efecte de la pandèmia en la salut mental.....	19
Aporofòbia: gran impacte de la covid-19 en les persones sense llar.....	20

Quina percepció tenen els veïns i les veïnes de la discriminació als barris?	21
Quin impacte tenen les discriminacions en els nostres drets?	22
Quins avenços s'han fet contra les discriminacions?	24
Quines són les recomanacions per al 2021?	25

Informe de l'Observatori de les Discriminacions a Barcelona

Què és?

És l'informe sobre les discriminacions que s'han reportat a Barcelona al llarg de l'any. El document que teniu a les mans és un resum en Lectura Fàcil d'aquest informe.

L'informe del 2020 recull dades sobre:

- Les situacions de discriminació que s'han viscut a la ciutat.
- Les accions que s'han dut a terme per fer-hi front.
- L'impacte de la pandèmia en les discriminacions.
- Els serveis que s'han ofert des de l'Ajuntament i les entitats.
- Els reptes que encara queden per endavant.

Qui l'impulsa?

L'Observatori de les Discriminacions a Barcelona.

Com s'ha elaborat?

L'informe s'ha elaborat a partir de les situacions de discriminació que han recollit:

- L'Oficina per la No Discriminació (OND), de l'Ajuntament de Barcelona.
- La Taula d'Entitats amb Servei d'Atenció a les Víctimes de Discriminació (SAVD), que compta amb 22 entitats.

Durant el 2020, l'Observatori ha recollit **436 situacions de discriminació**.

El 2019 se'n van recollir 411.

Aquest augment s'explica perquè s'han incorporat noves entitats a la Taula d'Entitats i, per tant, s'ha ampliat l'àmbit de recollida de discriminacions.

Tot i aquest augment de casos, a la ciutat s'han viscut moltes més situacions de discriminació que les víctimes no han denunciat.

L'informe del 2020 també té en compte:

- Les dades de l'*Enquesta de relacions veïnals i convivència de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (ECAMB)*.

Entre l'octubre i el desembre del 2020 es van entrevistar 4.043 persones per conèixer les seves percepcions i vivències de les discriminacions a la ciutat.

- Un experiment sobre la discriminació que pateixen les persones amb noms àrabs a l'hora de llogar un habitatge a la ciutat.

Què és la discriminació?

Diem que una persona pateix discriminació quan és tractada de manera diferent i amb menyspreu per la seva cultura, origen ètnic, orientació sexual, gènere o qualsevol altra característica.

Totes les persones quan neixen tenen els mateixos drets.

Així ho reconeix l'article 1 de la Declaració Universal dels Drets Humans.

Però, hi ha persones i grups que històricament han patit discriminació: han sigut tractades de manera diferent respecte a una altra en la mateixa situació pel fet de tenir determinades característiques personals, com ara:

Les persones i els col·lectius més vulnerables tenen dret a rebre l'atenció i la protecció especials que necessiten.

El **dret a la no-discriminació** sorgeix per protegir els drets i les llibertats dels col·lectius més vulnerables i garantir la igualtat entre totes les persones.

Quin efecte ha tingut la covid-19 en les discriminacions?

La covid-19 ha impactat en tots els àmbits de la vida, i també en les situacions de discriminació i en la feina de les entitats que treballen per fer-hi front.

La por, l'angoixa i la tensió generalitzades han agreujat algunes discriminacions.

La pandèmia també ha impactat en:

- **Els espais on es discrimina**

Han augmentat els problemes de convivència en habitatges i comunitats de veïns i veïnes.

- **L'atenció a les víctimes de discriminacions**

Moltes entitats s'han centrat a cobrir les necessitats bàsiques de les persones usuàries, i no han pogut dedicar tant de temps a documentar situacions de discriminació.

Aquest fet, sumat a l'atenció virtual, ha dificultat la detecció i l'atenció de les situacions de discriminació.

Les entitats denuncien que durant la pandèmia no s'han tingut en compte les necessitats dels col·lectius més vulnerables, com ara les persones sense llar, a les quals s'ha multat per ser al carrer passat el toc de queda.

Resultats de l'informe

A qui es discrimina?

El perfil de les persones que han patit discriminació durant el 2020 és molt semblant al del 2019:

Els homes continuen denunciant més situacions de discriminació que les dones.

Pel que fa a l'edat, 3 de cada 4 persones que han denunciat discriminacions tenen entre 25 i 64 anys.

Com a mínim, 1 de cada 10 persones es troben en situació administrativa no regularitzada, són persones refugiades o han demanat asil.

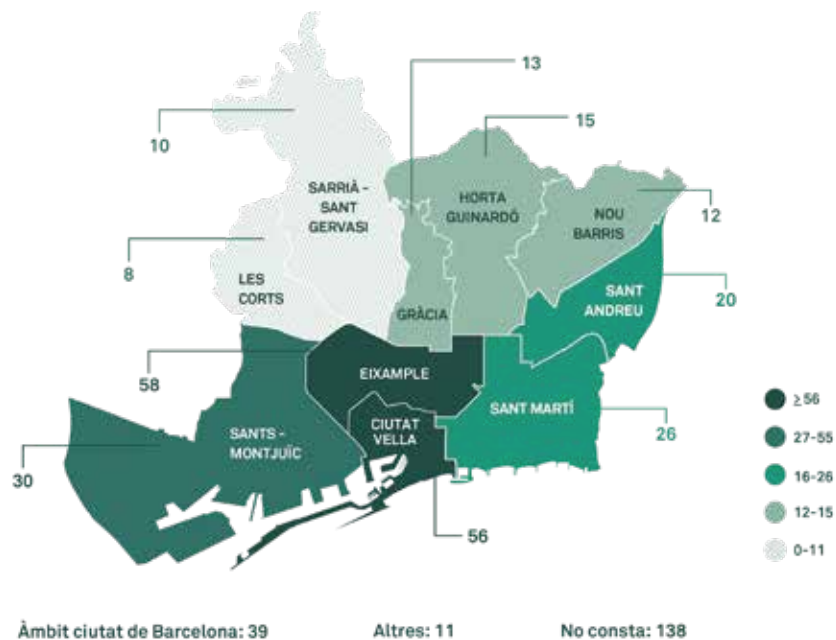
Qui discrimina?

Les **persones particulars** són les que més discriminen, entre els casos recollits a l'informe, seguides de les **entitats privades o empreses**, de l'**Administració pública** i dels **cosos de seguretat**, sigui policia o seguretat privada.

On es discrimina?

Els districtes on s'han registrat més casos de discriminació són l'Eixample, Ciutat Vella i Sants-Montjuïc.

Pel que fa al lloc on passen els fets, han augmentat les discriminacions en **cases i pisos**, que passen de 42 casos el 2019 a 70 el 2020. La principal explicació és el confinament i les restriccions provocades per la pandèmia.

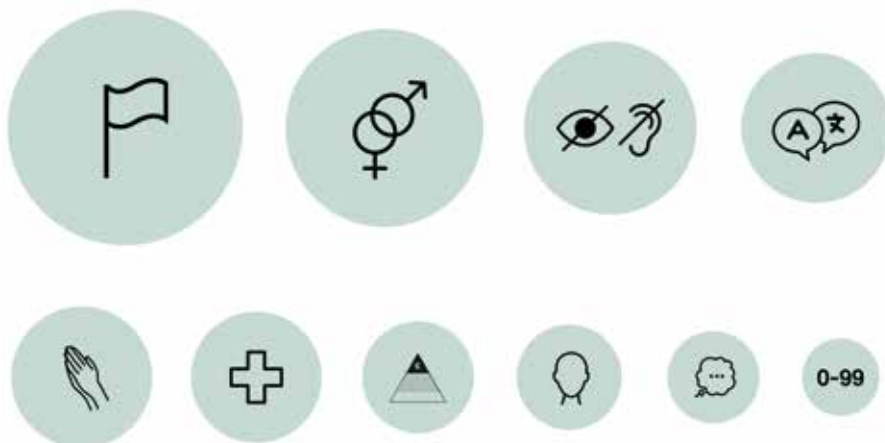

A les discriminacions que tenen lloc en habitatges i comunitats de veïns i veïnes, cal afegir-hi les discriminacions per racisme i xenofòbia a l'hora de llogar un pis.

Així ho confirma l'experiment que ha fet l'Ajuntament de Barcelona: les parelles amb noms àrabs reben menys respostes a les sol·licituds per veure un pis de lloguer que les parelles amb noms catalans.

Per quins motius es discrimina?

Els motius principals de discriminació a Barcelona són el racisme i la xenofòbia, seguits de la LGTBI-fòbia, la discapacitat, la llengua, la religió, la salut, l'aporofòbia, el gènere, la ideologia i l'edat.

Racisme i xenofòbia: més casos comesos per particulars

La discriminació per **racisme** és tractar diferent les persones segons el color de la pell o l'origen ètnic o nacional.

La discriminació per **xenofòbia** és rebutjar o odiar una persona perquè és d'origen estranger.

Durant el 2020, les discriminacions racistes han augmentat fins als **163 casos**, 15 més que el 2019.

Sovint, les discriminacions per **religió** també ho són per racisme i xenofòbia, especialment per islamofòbia o racisme contra les persones musulmanes.

Quasi la meitat de les discriminacions per racisme i xenofòbia són comeses per **persones particulars** (71 casos), i augmenten les discriminacions de l'Administració pública, amb 28 casos.

LGTBI-fòbia: augmenta l'assetjament veïnal

Entenem per **LGTBI-fòbia** l'odi i el rebuig cap a persones del col·lectiu LGTBI (Lesbianes, Gais, Bisexuals, Transsexuals i Intersexuals).

El nombre de casos de LGTBI-fòbia és de 115, molt semblant als del 2019.

La majoria de discriminacions són comeses per **particulars**, a l'**espai públic**, tot i que, arran de la pandèmia, han augmentat els casos en **casos i pisos** (passen de 9 a 23).

L'assetjament per part de veïns i veïnes és un dels principals problemes denunciats per les entitats i els serveis de defensa dels drets de les persones LGTBI.

Discapacitat: més discriminacions a l'espai públic

La discriminació per **discapacitat** és tractar de manera diferent una persona pel fet de tenir una discapacitat.

A Barcelona, l'any 2020, hi vivien 151.846 persones amb algun grau de discapacitat reconegut.

La majoria de discriminacions reportades les pateixen persones amb **discapacitat física**.

La meitat de les discriminacions són comeses per l'**Administració pública**, que augmenten respecte a l'any anterior.

També creixen les discriminacions a l'**espai públic**.

Les entitats que treballen amb persones amb discapacitat denuncien que l'Administració no ha tingut en compte mesures específiques durant la pandèmia per garantir-los el dret a l'autonomia personal.

Discriminacions lingüístiques: més casos en comerços i mercats

Una persona pateix **discriminació lingüística** quan és humiliada, insultada o desatesa per la llengua amb la qual s'expressa.

Dels 47 casos de discriminació per raó de llengua, la majoria han estat comeses per **entitats privades i empreses**.

Pel que fa a l'espai on tenen lloc, baixen els casos denunciats en bars i restaurants (de 10 a 4) i pugen en **comerços i mercats** (de 0 a 12 casos).

Salut: clar efecte de la pandèmia en la salut mental

Una persona pateix **discriminació per salut** quan rep un tracte diferent del d'altres persones per raó del seu estat de salut.

El 2020 se n'han denunciat 27 casos.

Gairebé 7 de cada 10 discriminacions han estat comeses per **entitats privades i empreses**, sobretot companyies d'assegurances que han negat els serveis a persones per raó de la seva salut.

La meitat de les discriminacions han sigut contra persones amb una problemàtica de **salut mental**.

En molts casos, els símptomes han empitjorat a causa de l'angoixa, la incertesa i la por de contraure el virus de la covid-19, i també han tingut més problemes per mantenir la feina.

Les **persones amb VIH/sida** també han patit situacions de discriminació a l'hora d'accedir a serveis de salut i a assegurances mèdiques privades.

Aporofòbia: gran impacte de la covid-19 en les persones sense llar

Es coneix com a **aporofòbia** el menyspreu, el rebuig i l'odi cap a les persones en situació de pobresa.

El nombre de casos d'aporofòbia reportats s'ha reduït durant el 2020, de 29 a 25 casos.

La principal explicació és perquè les entitats socials s'han centrat a atendre les necessitats bàsiques de les persones usuàries, i no han pogut dedicar tants esforços a recollir els casos de discriminació.

La majoria de discriminacions són de **cosos policials**, a l'espai públic.

S'evidencia així la problemàtica que han patit les persones sense llar a Barcelona durant el 2020: se les multava per ser al carrer passat el toc de queda.

Quina percepció tenen els veïns i les veïnes de la discriminació als barris?

Les dades concretes de les situacions de discriminació es complementen amb les percepcions i vivències que té la població de les discriminacions a la ciutat i als barris.

L'Enquesta de relacions veïnals i convivència de l'Àrea Metropolitana de Barcelona mostra tres dades destacades:

- **La percepció de la discriminació al barri.**
De cada 20 persones que viuen a Barcelona, 3 consideren que al seu barri hi ha persones que són discriminades.
- **El record espontani de discriminació.**
De cada 20 persones entrevistades, 1 recorda haver patit, com a mínim, una discriminació al seu barri durant l'últim any.
- **L'índex de discriminació al barri.**
De cada 20 persones que viuen a Barcelona, 3 han patit alguna de les situacions de discriminació personals recollides a l'enquesta. Algunes persones han estat discriminades per més d'un motiu, és a dir, són víctimes d'una situació de **multidiscriminació**.

Quin impacte tenen les discriminacions en els nostres drets?

Les discriminacions afecten els drets de les persones.

Les persones poden ser d'origens diferents, parlar llengües diferents, ser homes o dones, riques o pobres, i poden tenir religions diferents.

La diferència enriqueix la societat, i ningú no pot tractar malament una altra persona per ser com és.

Totes les persones tenim dret a:

- Viure de manera segura.
- Opinar i expressar-nos lliurement.
- Ser tractades amb respecte.
- Rebre protecció contra la violència, l'explotació i l'abús.

El 2020 continuen predominant els atacs contra la **integritat moral**, és a dir, contra el respecte i la dignitat de les persones, amb 164 casos.

Les discriminacions en forma d'**agressions físiques** continuen sent el segon dret més vulnerat, amb 57 casos.

El col·lectiu que ha patit més agressions físiques és l'**LGTBI**, seguit de les agressions per **racisme i xenofòbia**.

Quins avenços s'han fet contra les discriminacions?

Durant el 2020, s'han donat tres avenços clau per fer front a les discriminacions a la ciutat:

- S'ha aprovat la **Llei catalana d'igualtat de tracte i no-discriminació**.

Alguns dels avenços d'aquesta llei són que té en compte els drets de les víctimes en les sancions de les administracions públiques i que inclou l'aporofòbia com a motiu de discriminació.

- S'ha aprovat el **Protocol d'actuacions davant situacions de discriminació per LGTBI-fòbia de Barcelona**.

Reforça la coordinació entre les entitats i l'Ajuntament per acompanyar les víctimes, fer assessorament jurídic i donar atenció psicosocial.

- S'ha modificat el **Codi penal** per eliminar l'esterilització forçada o no consentida de persones amb discapacitat incapacitades judicialment.

Quines són les recomanacions per al 2021?

Les principals recomanacions i línies d'actuació de les entitats que formen l'Observatori de les Discriminacions per a l'any 2021 són:

- Assegurar que l'accés als serveis i als drets més bàsics **s'adaptin a les necessitats dels col·lectius més vulnerables**.
- **Donar a conèixer a la ciutadania totes les eines per denunciar discriminacions** i reforçar vies alternatives per resoldre conflictes.
- Crear protocols de conducta en els àmbits on es detecten més discriminacions, com, per exemple, un **protocol contra la discriminació racial en les actuacions de la policia**.
- Regular les **contencions mecàniques** de persones amb problemes de salut mental i amb discapacitat intel·lectual, per tal que es comuniquin a Fiscalia. Establir espais als hospitals amb càmeres de videovigilància i controls mèdics cada hora on fer les contencions autoritzades per la Fiscalia.

- **Fer el reglament i el pressupost de les normes que ja existeixen**, com ara:
 - El Decret d'accessibilitat a Catalunya, que haurà de desplegar la Llei 13/2014.
 - El Decret 150/2017, d'educació inclusiva.
 - L'Estratègia integral per a l'abordatge del sensellarisme a Catalunya.
- **Fer efectiva la Llei d'igualtat de tracte i no-discriminació a Barcelona.**

Centre de Recursos en Drets Humans

